

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adressa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakoleza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Pokoj ľuďom dobrej vôle!

V tomto dnešnom smutnom stave, keď pokoj a mier udržuje sa len s hroznými obeťami ľudstva, keď všetky vzdelané národy od hlavy až do päty sú ozbrojené a na bodá-koch a delách spočíva pokoj celého človečenstva, chytáme sa my do práce, aby sme nášmu ľudu hlásali ten spravodlivý pokoj, to skutočné e-vanjelium lásky a mieru ktoré nám svet nemôže dať, ktoré udeľuje jedine Kristus a ktoré vlieva do hlbín srdca ľudských jeho svätá a večná pravda.

Nenávisť, nesvor-nosť zasadly si za stól, a mravná zatemnelosť zaujala srdca nášho dobrého ľudu sloven-ského, mravne i hmo-tne so dňa na deň viac upáda. Pozrite na náš vianočný stromček. V teplej izbe sedia otec, matka, dietky a tešia sa dárkom pod strom-čekom složeným. Jaký to blahobyť, jaká to radosť a jaký pokoj! *To nie sú tvoje Via-noce drahý náš ľudu slovenský! Teba vidím cez oblok a vidia Ťa mocní a pyšní páni tohoto sveta, jako ku*

zemi schúlený pospiechaš do chrámu božieho, aby si sa vy-plakal, vyžaloval. — Bol si doma a v prázdnej chalupe tvojej spomenul si si na dietky tvoje: Kde že sú? Tam ďaleko za morom vzdialený, na plejzoch a farmách ludožízňivej Ameriky a keď ich aj krvopotne zarobený groš, celý rok obveseloval a chuti im do práce dodával, dnes i oni myslia na teba, na tvoju rodnú chalupu, na nevinný spev dietok, na radosti vianočné ktoré ti predsa ešte ubohá stará vlast poskytuje. A ty hľadíš, myslíš na starobu a opustenosť svoju; chyža tvoja je pustá, si doma zadumený, vidíš v sebe strom, ktorého korene sú podkopané a podrezané! Za stolom sedí mladistvá žena, okolo nej krdeľ dietok. Horké slzy polievajú jej smutné líca a šeptá: deti moje modlime sa aby sa tatiček šťastlivo navrátil . . .

A keď aj máš celú rodinu tvoju okolo seba, bieda a núdza škerí sa na teba, zo všetkých kútov. Pracuješ, derieš sa a bez výsledku. Hľa, Slováku jak smutné sú tvoje Vianoce!

A predsa mohol by si i tu v tejto domovine blažene žiť i s dietkami svojími. Matička zem naša, má mnohé poklady v sebe ukryté, len ich treba hľadať, a v hlave i v srdci ľudu slovenského sú mnohé drahokamy schované, len ich treba na svetlo vyniesť. Úhor ohromný rozprestiera sa po rovinách a dolinách našich, vrchy naše sú pralesami pokryté, kan svetlo pokroku a vzde-lanosti a kultúry ešte nepreniklo. Čo tu úlo čo tu práce! Dajže Bo že neohrozených pracovníkov, neunav-ných bojovníkov, trpe-livých učiteľov, ktorí silu života a svetlo o-svety a pokroku budú vnášať do zaostatých, nemých krajov našich! **Túto úlohu berie si pred seba tento náš časopis.**

„POKROK“. Chce Ťa podvihnuť, povýšiť z prachu duševnej tmy,

chce Ťa ušlachtiť a k opravdovému kresťanskému životu priviesť, chce Ťa osvietiť na poli vzdelanosti, vedy a umenia, chce Ťa poučovať na poli národohospodárskom a priviesť k hospodár-skej neodvislosti a samostatnosti. „Pokrok“ chce mať sloven-ského sedliaka, roľníka učeného, sebavedomého, neodvislého, remeselníka poctivého, odborne vzdelaného, a delníka osvie-teného, slušne plateného a spokojného.

Preto púšťa sa na cestu s heslom: *Pokoj ľuďom dobrej vôle!* lebo chce, aby si sa v pokojnej a neúnavnej práci a s je-dnostajným sebvzdelávaním, so všestranným sdužovaním a spolčovaním vyšvihnul v obchode na ten stupeň pokroku a dobrobytu, na ktorom stojí susedné, západné národy. Čítaj, pracuj a vzdelávaj sa a budeš mať i ty veselšie Vianoce, lebo s pokrokom zavíta ku tebe aj pokoj duše. •

Vyzvanie ku predplateniu

na týždenník

„Pokrok“

„Pokrok“ vychodí každý piatok. Do ďalších krajov expeduje sa ešte v piatok odpoľudňa, do bližších v sobotu ráno, tak že všetci naši odberatelia budú mať časopis v rukách už v sobotu večer. *Všetkým odberateľom odporúčame, aby sa u našich dôverníkov v obciach predplatili hromadne.* Týmto bude sa „Pokrok“ zasielať pod krížovou obálkou po 18—20 číslach, toto môže byť najmenšia objednávka. Niže 18 čísiel nezasielame časopis v krížovej obálke. Kto chce jedno číslo rovno zo Skalice odberať poštou, ten musí sa predplatiť na „Pokrok“ 2 korunami ročne.

Každý celoročný odberateľ, ktorý 2 kor. vopred zaplatí, dostane kalendár „Novú Domovú Pokladnicu“ za sníženu cenu 40 hal. franco do domu.

Za odobraté jedno číslo u našich dôverníkov, platí sa hotove 2 hal.

Predplatné posielajte na adresu:

Jozef Teslík, Uh. Skalica
(Szakolcza).

Jako treba dopisovať?

Západné národy, ktoré stoja na vysokom stupni vzdelanosti, majú svoje odborné časopisy, ktoré jednotliví odborníci vydávajú. Tak máte časopisy priemyselnicke, (na pr. pekarský, kominársky, stolársky, zámočnícky atď. odborný časopis), roľnicke, hospodárske a delnicke časopisy, ktoré neredigujú dajakí vysokoučení páni, lež dla svojho odboru jednotliví ľudia.

Či teda jednoduchý remeselník alebo sedliak, či nádeník môže redigovať noviny? Môže, ako to aj skutočnosť dokazuje.

Známe časopisy, v ktorých nenachádzame iné články a dopisy uverejnené, ako od delníkov, robotníkov, alebo sedliakov. Nepišu oni články svoje pre akademicky vzdelaných ľudí, píšu ich pre seba, pre svoje vzájomné poučenie a upovedomenie, a takým spôsobom netreba k tomu akademickej vedy, aby si sa stal dopisovateľom, len trochu zdravého rozumu a dobrej vôle.

Často stane sa niečo zaujímavého u vás, vo vašej obci, máte dajakú slávnosť, zakladáte nový spolok, alebo družstvo, drží sa dajaké shromaždenie, tieto alebo iné krivdy vás tlačia, ste pokutovaný rad-radom od úradov, v právach vašich ľudských a občianskych ste ohrození, atď. sadni si a napiš: „Redacia „Pokroku“ v Uh. Skalici (Szakolcza)“ toto a toto sa u nás stalo. Napiš to v krátkosti, bez okolkovania, a časopis ti to uverejní a posluží dobrej veci. Nepiš nikdy zdĺhavo, obsérne, nespomínaj hory doly, ale sdeľ len v krátkosti a dobrú prácu si vykonal.

Keď môžu mať francúzski, nemeckí a českí delníci, remeselníci a sedliaci svoje vlastné noviny, prečo by si ich aj ty ľudu slovenský nemôhol mať?

A preto píšete, píšete nám všetko, lebo niet tej obce, v ktorej by sa temer každý týždeň volačo zaujímavého neprihodilo, milerádi uverejníme každú drobničku, a spôsobom týmto bude tento časopis váš, výlučne venovaný záujmom upádajúceho remeselníctva a roľníctva, ktoré pozdvihnúť, je našim spoločným úkolom.

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy.)

Z Mokréhohája. Tohoročné vianočné sviatky budú nám vždy pamätlivé. Mali sme tu peknú slávnosť. Nasbierali sme od dobrodincov a údov katolíckeho kruhu, dakoľko korún a sriadili sme si vianočnú slávnosť. Na sviatok sv. Štefana prijel k nám náš pán dekan skalický, odobavil služby božie a večer sme mali vianočný stromček, jasličky a živý Betlehem. Naša mládež predniesla pekné vianočné spevy a pri ožiarenom stromčeku ku dietkam a rodičom prehovoril dôst. pán dekan tak milo, že sme boli všetci do plaču dojatí. Malé školské deti predniesli poklonu pri jasličkách, pozdravili Ježiška a dary mu obetovali. Ján a Michal Vrabc, Škojec, Pukančík, Bartošikova, Maliková, J. Šašvári a i. predstavili nám: Betlehem, utešenú vianočnú hru. Hrali výborne, a my rodičia sme sa zo srdca tešili pokroku diťok našich. Po dokončenej hre všetky diťky boli obdarované. Chudobné dostali školské knihy, a každé dieťa dostalo zo stromčeka malý darček. Daj Bože, aby sme každý rok, tak ušľachtujúce vianočné sviatky sláviť mohli. *Otec.*

— Skalica. Vianočný stromček v ev. škole. Po príklade „Kat. Kruhu“ v Skalici, postavili si ev. a. v. v školských miestnostach pekný vianočný stromček. Milodary ochotne posbierali medzi sebou a pripravili chudobným deťom milý večer. Ošateno bolo čiastočne 20 detí, obdarované všetky prítomné. Zasluku o stromček získali si: pani Emilia Boorova, sl. H. Mitták, pán farár J. Quotidian a pp. Ferdinand Hájek a L. Tyršel st., ktorí horlivo pôsobili k tomu, aby sa slávnosť vydarila. (Žiaduco by bolo, aby sa zpráva o sbierke na stromček rozšírila i na širšie ev. kruhy, aby každý mohol prispieť svojou hrivnou.) Stromček v ev. škole značí zaiste pokrok na poli kresťanskej lásky. Len v pred!

— Divadelní ochotníci „Kat. Kruhu“ predstavili nám počas vianočných sviatkov trikrát dramaticky veľmi účinnú hru: „Prichod Spasiteľa“, od dr. Ludvika Okánika. Návšteva po všetky predstavenia bola hojná, jak domáceho tak i prespolného obecenstva.

(Pre nedostatok miesta, nemôžeme celý priebeh hry dopodrobna uverejniť. Budúčne.)

— Holič. Vianočné hry. Naše školské diťky na vianočné sviatky milé prekvapenie spôsobily nielen svojim rodičom ale aj celému obecenstvu. Dňa 26., 27. a 28. decembra, večer o 5. hod. hrali vianočnú a iné detské hry, v miestnostach kat. školy. Čistý výnos venoval sa ku zaopatreniu školských vecí. Návšteva bola dosť hojná, len že so žiaľom musíme pripomenúť, že by sme boli radi videli aj kresť. otcov, ktorých u nás v Holiči je ťažko odlúčiť od jejich večerných divadiel, ktoré sa dejú u nás každodenne po putikách. Intelligencia sa v plnom počte zúčastnila. — Počúvame, že pilne študuje sa „Strýdža z pod Hája.“

Odporúčajte „Pokrok“, jedno číslo stojí 1 kr.

— Mor. Sv. Jány. Predstavenie vianočnej hry: „Vítazstvo Messiáša“, sv.-jánskou, roľnicou mládežou, urobilo na mňa nezapomenuteľný dojem, preto radostou naplnený, chytám peró do ruky abych aj okolitým našim rodákom sdeľil mohol výsledok skutočne prekvapujúci.

Mládež, vystúpila prvý raz na javište, napriek ťažkostiam a nenávisti človeka, ktorému v prvom rade by patrilo zaujať sa za vec peknú kresťanskú, ušľachtilú, pokrokovú. Vykonal úlohu svoju nadočakávanie znamenite, a sice pod vedením tunajších pánov učiteľov, st. a ml. p. Ozábala. Tito priatelia ľudu pripravili mládež svojou obetavosťou a námahou ku predstaveniu hry, za čo vyslovujeme im svoju najvrednejšiu vďaku.

Herodesa predstavil p. Jozef Ozábal ml., ktorý svojim výstupom uchvátil myseľ poslucháčstva v plnej miere. Úlohu svoju previedol výborne, ani zrodený herec, jeho pohyby boli podarené, jeho strach pred Messiášom, že ho pozbaví kráľovstva boli veľmi dojímavé. Za ním nasledoval p. Jozef Ozábal st., zastupujúci úlohu Jakuba 70-ročného pastiera, ktorý opravdove až k pohnutiu napomínal deti svoje, hral ako umelec. Syn jeho Henoch, Jozef Vachaja svojou vážnosťou vyznačil sa, Ráchel, Jakubova dcéra, Maria Blažekova, Noemi, Helena Vadinova a Marianne, Maria Markovičova, vyznačili sa, ako pekným prevedením svojej úlohy taktiež jejich dvojspevom. Neidem tu uvádzať každého herca zvlášť, každý mal svoju zvláštnosť a všetci previedli úlohy znamenite. — Po hre zaspieval nám celý sbor v čele p. J. Ozábala ml. viacero pesničiek, kde všetko napjatostou umklo, kochajúc sa v ich umeleckom prednese. Veľkú zásluhu získal si týmto p. učiteľ, lebo len jeho námahou ukázať mohli to, čoho sme očitými svedkami boli. Preto ešte ráz voláme mu uzdar!

Po speve, vrelou rečou pozdravil nás dôst. p. Dr. Ludvík Okánik, dekan-farár skalický, autor predstavenej hry, povzbudzujúc ich ku ďalšej vytrvalosti na ceste mravnej a duchovnej, poctivej, ďakoval tiež pp. učiteľom za jejom námahu a ochotnosť. Predstavenia súčasníci sa pp. Dr. J. Kubina, Dr. P. Blaho a niekoľko významných hercov zo Skalice, videli sme hostov z Búr. Sv. Jura, z Levár, Sekul atď.

Milí bratia! predstavením vašim, ukázali ste znak života, ukázali ste, že nie je Slovák tým, čím ho jeho neprajníci, posmevači menujú, presvedčenie vaše bude vám vždy slúžiť na česť a slávu. Sotrvajte, milujte sa, vážte si vašich učiteľov, ktorí vás vedú po ceste ušľachtilej. Boh vám pomáha!

— Z Kútov. „Gazdovsko-potravný Spolok v Kútach“ vydržoval dňa 28. dec. 1902. III. valné shromaždenie, na ktorom údovia vo veľkom počte sa zúčastnili. Predseda srdečne privítajúc prítomných údov, konštatuje, že všetkým formalitám, ktoré ku platnosti valného shromaždenia potrebné sú, zadosťučinené bolo, zahájil shromaždenie a vyzval správu, aby o stave spolku podala správu shromaždeným údom.

Správa sdeľuje údom, že spolok nie len že nesoslablul, jak sa to často stáva, ale v každom ohľade osilnel v oduševneniu, v údiech, v účasti-nách na toľko, že správa zaviedla také články (kožu, železo všetkého druhu) ktoré veľkého kapitálu vyžadujú. Spolok si ďalej nadobudnul svoj vlastný dom, na ktorý už len 1000 kor. dlhuje a zaiste veľkú prácu prekonal spolok v uplynutom druhom roku.

Dozorné poverenie (kontrola) o tom podáva svoju zprávu, že za celý rok ničoho nesprávneho sa neprihodilo, prečo by ono zakročil bolo muselo, a myslí, že i údovia s terajším vedením spolku úplne spokojní sú.

Nasledovalo prodostretie súvahy (bilancie.) Valné shromaždenie s veľkou úľubou prijal ten skvelý výsledok, že za rok sa utrhlo 81154 kor. 77 hal. a že 3823 kor. 31 hal. čo čistý zisk, na

rozdiel prijde, zvolili sa ešte traja kontrollóri a sfee: Jozef Balga, Jozef Matulay a Ján Polák.

Konečne p. Fr. Deutsch, pokladník upozorňuje údom, že ktosi nesvornosť chce uhostiť vo spolku stým, že ustavične anonymné (bez podpisu) listy posielajú údom, rozhadzuje po ulici, lepí plakáty a podob. v ktorých upodoprieva vedúceho spolku z nevernosti a krádeže. Vyzýva všetkých tam prítomných, aby, jestli niečo majú proti vedeniu spolku, tu bez obavy porobili svoje poznámky.

Valné shromaždenie jednomyselne o najväčšej dôvere uisťuje vedúceho spolku a myslí, že ten pilný pisateľ listov vôbec ani nemie údom spolku ale je náhončím jeho nepriateľom.

Táto vnútorná záležitosť naznačil som čo výstrahu i pre druhé spolky, aby veľký pozor dávali, lebo taká potuteľná machinácia značne môže uškodiť spolku.

Pracujme svorne, ruka v ruke, bezzistne, a vtedy naše spolky tú úlohu, pre ktorú založené sú, najdokonalejšie konat budú.

— **Gbely.** Pred rokom by to nebol nikto uveril, že by naša mládež v spolkovom dome, v peknej, priestrannej dvorane mohla predstaviť to, čo bolo doteraz jakosi len privilegiumom skaličanov, vianočnú hru, alebo jakúkoľvek inú hru, ktorá sa dá len na veľkom javisku a so zkušenskými hercami zahráť. Pevná vôľa a chuť ku práci, premôžu všetko. Chceli sme a v našej pevnej vôli podporovali nás naši priatelia. Začali sa naši chlapci a dievčence učiť „Vítazstvo Messiáša“ od Dr. L. Okánika a na sv. Štefana už stála naša mládež na doskách pred tvárou celého mestečka, mnohý herec zbládnul pri pohľade na tak veľkú návštevu, na toľkých známych, ale na česť nech je spomenuto našim hercom, vydržali a znamenite hrali. Anjeli peknu „Gloriou“, veru by sa nikde nezahánali. Ťažkú úlohu „Herodesa“ predstavoval Konšt. Kobzboril, jeho hra bola plná života a sily, trafil sa strachom pred novým kráľom, chvíľami ukrutný a zase krotký a keď rozkatený a v hnevom opanovaný zamdlel, triaslo sa obecenstvom, strachy a mnohé oko dojaté iskrilo sa slzou. „Marianne“ peknu postavu a hlasom budila pozornosť, úlohu svoju predstavila jako opravdivú kráľovnu. „Kleopatra“ dokázala sa byť šikovným dievčátkom, hrala bystro. Aj traja králi od východu hrali vážne, ale najlepšie vynaznačil sa čierny kráľ murínsky, Baltazar, Ján Lorenc, živým prednesom, mohutným hlasom a négerskými vlasami. Ani v Afrike nie je peknějších černochovej!

Kňazi prednášali prorocstva sv. písma, s veľkou učenosťou a Herodes hrúzy plne pozoroval do svätých kníh. Títo ani nemohli lepšie byť vybraní. Vojaci veselo začali hru a v pekných rímskych šatoch a prilbách neboli ani k poznaniu. Hrali živo a bez chyby. Samson bol medzi nimi jako živé striebro, ozaj nikto by to nebol očakával od tohoto drobného chlapika, že na javišti tak iste, hrdo a veselo bude vystupovať. Pozornosť celého obecenstva obrátená bola k nemu cez celú hru. Tak sa pohyboval jakoby odjakživa bol hercom, je v ňom talent, to je pravda. Keď Pán Boh dá v budúcnosti — snáď pán Dr. Blaho naučí ešte nejakej hre našu mládež — ukáže gbelanom čo je v ňom zašité.

Starý „Jakub“, veru na celom okolí nemie takého starého pastiera, a jak nábožne sa modlil a vzdychal, pochopil svoju úlohu znamenite. „Gedeon“ (Vlk) svojou vysokou postavou a pekným maskovaním vynikal medzi pastiermi, aj „Nachor“ dobre hral. Malý „Henoch“ (Lorenc) bol jak šidlo, pekne hovoril, spieval a dával takt, veru nám ho bolo aj ľúto, keď ho tí ostatní od kaše odháňali. Zasluguje plnú pochvalu. „Noemi“ (M. Kocák) hrala opravdove a prirodzene, bude z nej dobrá herečka, „Rachel“ pristala k Samsonovi, len trocha primálo plakala. P. Maria a sv. Jozef boli jako sochy a veľmi

im to pri jasličkách svedčalo. Spevy byly krásne, len druhý hlas bol trocha slabý. Hru viedol p. Dr. P. Blaho zo Skalice, na harmoniume sprevádzal ochotne p. učiteľ J. Hudec, maskoval velice pekne pán J. Mikulík holič a vlasenkár zo Skalice, návšteva bola veľká, mnoho domácich i prespolných, z Unína, zo Smolinského prišli na dvoch vozoch.

Vďaka našej horlivej mládeži a tým pánom čo sa s nimi trápili a ich učili. Preto posledné vianoce budú nám pamätné. Host.

— **Z Búr Sv. Jura** nám sdelujú, že od tej doby čo majú nového obchodníka, omnoho lepšie darí sa spolkovému obchodu. V nedeľu 11. januára 1903 majú u nás predstaviť sv. janský ochotníci vianočnú hru, „Vítazstvo Messiáša“. Tešíme sa návšteve svätójánčanov veľmi a čakáme ich s dychtivosťou.

Drobné zprávy.

— **Vianočný stromček** v „Kat. Kruhu“ skalickom, stáva sa s roka na rok obľúbenejším. Ani terajší stromček nezostal za minulo-ročnými, účasť bola veľká, rodičov a detí bolo dosť. Ošatilo sa 10 chudobných detí všetkými potrebami. Tohto roku ošatili sa len deti chudobných horlivých členov Kruhu. Sbiierka na stromček vyniesla výše 100 korún, ošatilo doložil Kruh. Pani hostinská Gajdáčka pohostila dietky, za čo jej vďaka. Po dojmavej reči p. dekana Dr. L. Okánika a po krásnych veršikoch obdarovanej mládeže bola slávnosť zakončená. Vďaka srdečným dobrodincom a darcom, ktorí na stromček ochotne obetovali a takto k ulaveniu biedy detí a k radosti chudobných rodičov prispeli.

— **Svätójanský notár Kretter** je z úradu pre rozličné neporiadky v úrade suspendovaný. Dočasným zástupcom notárskym je p. Matias Zvács.

— **Skalický gazdovsko-potravný spolek** vydržiava dňa 11. jan. 1903, v miestnosti „Kat. Kruhu“ o 4. hod. popoludni IV. riadne valné shromaždenie. Členovia dostavte sa v hojnom počte. Čítaj inserát na 4. strane.

— **Stanovy okresného veteránskeho spolku v Skalici**, vysoké ministerstvo vnútra nepotvrdilo a sice preto, „lebo okolnosti pri zakladaní spolku nad všetku pochybnosť dokazujú, že v páde utvorenia spolku slúžil by tento nie tým cieľom, ktoré v predostretom návrhu stanov sú vytknuté, ale iným skrytým cieľom“. Nevieime jaké majú skryté, lebo tajné ciele naši veteráni a kto týchto hodných ľudí tam hore u ministerstva očiernil, že im neveria, ale je nám predsa divné, že stanovy takéhoto nevinného spolku potvrdené neboly. Ostatne nie je začím plakať, vojančiny má každý dosť na vojne, spomienky na vojnu, manévry sú vždycky trpké a smutné. *Myšlienka veteránska je nemecká, militaristická a zastaralá, nám teda cudzia a neprospešná, pomýšľajme na spolek hospodársky, remeselnický, tieto vyhovujú času a potrebám ľudu.*

— **Známy slovenský advokát Dr. Karol Boor**, presídlil sa z Malaciek, kde dlhší čas mal advokátsku kancelariu, na dolnú zem do Nađlaku.

— **Gazdovsko-potravný spolek vo Gbeľoch** vydržiaval dňa 23. nov. 1902. svoje II. valné shromaždenie. Obeh dosiahol 151,003.84 hal. Za tovar utržilo sa 60,077 kor. Spolkový dom cenený je na 901 kor. Hrubý zisk pri tovare obnášal 2840,84 hal. Čistý zisk 1444.28 hal. Zaiste pekný výsledok za prvý obchodný rok.

— **Nový spolek.** „Skalické hospodárske a vinohradnícke družstvo“ len teraz vyvesilo svoju firmu. Družstvo obstaráva pre členov rozličné hospodárske potreby, zakupuje usúpané a predáva ich členom na splátky a p. Mnoho zdaru!

— **Vzorná obec.** Malá obec Vrádišťa blízko Skalice, opravila si vlastným nákladom

svoj kostolík, zvýšila a prestavila väzu na ňom a vzdor veľkým výdavkom odhodlala sa aj na vnútornú opravu. Nový oltárny obraz, sv. Annu, maluje akad. maliar Gust. Mallý v Skalici. Zajímavé a potešiteľné je, že na opravu väze prispeli 100 kor. aj vrádištský evanjelici. Snášanlivosť je pekná cnosť.

— **Oheň.** V Lopašove, blízko Radošoviec, bol pred vianocami veľký oheň, zhorelo 16 domov a viacej hospodárskych stavísk. Kto by chudobným pohorelcom chcel niečím prispieť nech to pošle na farský úrad v Radošovciach.

— **Smrť.** V Mokromháji zomrela Anna Horváthová, matka Jána Horvátha, oduševneného a obetivého, rázneho roľníka a opravdového ľudomila. Na jaro slávila svoju zlatú svatbu. Pochovaná bola 27. decembra pri účasti celej obce. Nech odpočíva v pokoji! — V Mokromháji deje sa v poslednom čase mnoho krádeže. Akási zlopovestná žena, až ju zatvoríme uverejníme jej meno) kradne vraj periny, husy, sliepky, ba aj prasce skoro pred očami majiteľov. Počítavame, že sa chce presťahovať do Skalice, náš pán mestský kapitán bude iste vedieť kam takýto hosť patrí.

— V Radošovciach zakladajú potravný spolek.

Naše heslo: Svoj k svojmu a vždy dľa pravdy!

Hospodárstvo, priemysel, kupectvo.

— **Prečo je naše obilie tak lacné?** Ceny obilia na našich domácich trhoch závisia od rozličných okolností. Náš sedliak keď svoje zbožie predáva a keď mu kupec ponúka za metrák jačmeňa 11—12 kor., zhrozí sa nad takou nízkou cenou, žaluje sa ale o chvíľu svoj jačmeň dá, musí ho dať, núti ho potreba a strach, že neskôr bude ešte lacnejší. Ceny obilia v Holíči, v Skalici, v Šaštine, v Senici, a v Trnave ba až v Prešporoku sú si skoro na vlas podobné, kde tu dostane sa o 10—20 hal. viac, ale to nepadá na váhu. Prečo sú tie ceny v týchto trhových miestach rovnaké?

Preto lebo obilní kupci sú *organizovaní*, *ohľadom ceny sjednotení*, sedliaci nie sú sjednotení, ani čo do ceny, ani čo do jakosti jačmeňa. Každý zapýta jako mu napaadne a každý má inej jakosti jačmeň.

Stojí teda náš roľník oproti pevnej organizácii židovských kupcov, sám na seba ponechaný, bez rady a pomoci. Druhá nevýhoda je tá, že veľkostatkár alebo zámožnejší sedliak má jačmeň čistejší a priváza na trh druh jačmena nový, väčšinou druhy hanácke pravé to jačmene pivovarnické. Naši ľudia držia sa ešte starého semena, chudé-ho, smršteného a nezamieňajú svoj jačmeň za nový, lepší, predajnejší.

Hanácky jačmeň ziska majiteľovi na trhu vždy o 20—30 halierov vyššiu cenu. Dôkladne vyčistený jačmeň ziska nových 20 hal. Takýmto spôsobom musí sa lepšia cena vydobývať pričinením roľníka samého. *Nevšimavosťou, nevedomosťou, a často i nepoctivosťou snížujete si sami ceny obilia. Nie ste sdružení v žiadon spolok, v žiadne družstvo, nemáte obilného skladišta a preto nemáte žiadnej moci v rukách.*

V našom kraji nie je žiadneho hospodárskeho priemyslu, niet sladovne ani pivováru až po Trnavu a Prešporok, a preto neni doma žiadneho konsumu na jačmeň. Keby sme mohli spracovať niekoľko sto tisíc metrákov ročne doma o tolko by sa menej na trh priviezlo a keby ho chceli kupci mať museli by zaplatiť lepšie. Tak vidíme to na Morave, kde sú sladovne a pivovary tam sú ceny o 80 hal. až o 1 kor. vyššie.

Druhá hlavná príčina nízkych cen našich hospodárskych výrobkov leží v obilnom obchode svetovom.

V prvom môže nápravu priniesť tuhá organizácia roľníctva, zakladanie obilných družstiev a hospodárskych, priemyselných podnikov. Rozmýšľajte o tom!

Kupujte v potravnom spolku!!!

Umenie, veda a spisba.

Nová domová pokladnica, kalendár pre slovenský ľud, na rok 1903. Cena 50 hal. u Jozefa Teslika v Skalici.

Príchod Spasiteľa. Vianočná hra so spevami, pre odrástlu mládež v štyroch dejoch. od Dr. L. Okánika. Cena 25 hal. Toto je už tretia hra známeho autora v tom istom predmete, ač i tie predošlé „Narodenie Pána“ a „Vítazstvo Messiaša“ sú dobré a dramatické, táto posledná je čo do vypracovania a dramatického účinku najpodarenejšia. Odporúčame ju kruhom, spolkom a vianočným ochotníkom, už i preto, lebo v dieleci je znázorneno i kus života ľudu, smutných okolností v jakých žije.

Slovenské výšivky dostaly na prešporskej výstavke zlatú medailu, za veci ktoré vystavila „Živena“ spolok slov. žien v Turč. Sv. Martine.

Právny radca

XVI. zákonný článok z r. 1876.

O testamentoch, dedičných smluvách atď.

1. §. K platnosti súkromného testamentu sa vyžaduje.

a) jestli testator (ktorý testament robí) napíše si v celom rozsahu poslednú vôľu sám a podpíše sa dvaja svedci.

b) V každom inom páde vyžadujú sa štyria svedci.

3. §. Svedkovia musia byť spoločne pri poslednej vôli testatora prítomní a musia byť na dôkaz toho i schopní, že v osobe toho ktorý testament robí nestal sa omyl, šalbierstvo.

4. §. Potahom na § 1. pod lit. a) musí zo svedkov aspoň jeden a potahom na lit. b) § 1.) znusia najmenej dvaja znať čítať a písať a testament vlastnoručne podpísať. Písať neznajúci svedok označí dokument ručným znakom a písať majúci svedok podpíše jeho meno jako podpisovateľ mena.

7. §. Pri súkromných písomných testamentoch musí byť udaný čas aj miesto poslednej vôle.

8. §. Jestli pozostáva testament z viacej hárkov, tieto sa musia šnorkou sviazať a dva konce šnorky alebo samým testátorom a jestli v smysle tohoto zákona svedkovia potrební sú tedy aspoň jedným svedkom pripevniť sa majú.

11. §. V inom nežli v obyčajnom písme, alebo v počtových znakoch obsažený testament nemá platnosti.

Všeličo.

— Prosíme tých P. T. pánov, ktorým kalendár „Nová domová pokladnica“ zaslaný bol, aby nám neodpredané výtisky do 10. t. m. zaslali nazpät, inak budeme považovať kalendáre za odpredané!

— Vianočná hra „Príchod Spasiteľa“ bude sa hrať ešte raz a naposledy dňa 6. t. m. na sviatok Troch Kráľov, začiatok o 1/2 8 hodine večer. Lístky dostať vopred v obchode p. J. Teslika.

— Vo *Gbeloch* vraj staré obyčaje veľmi zahýňajú, že tam ani Mikuláš nechoďili, z toho pokroku mal pán rychtár veľkú radosť.

— Rozširovateľom „*Pokroku*“ Kto získa v obci 100 odberateľov dostane peknú knihu do daru.

Aj veľký páni majú trápenie. Korunná princezna saská, Luiza Antoinetta, rod. arcikňažna Toskanska a blízka príbuzna nášeho panujúceho domu, opustila svojich 5 dietok a utiekla s učiteľom francúzskej reči *Gironom*, ktorý jej deti vyučoval do Švajčiarska, s ňou skoro súčasne utiekol aj jej brat arciknieža Leopold Ferdinand so svojou milenkou, slečnou Adamovičovou. Arciknieža zriekol sa svojej hodnosti aj vojenskej šarže a vyslovil, že nechce byť viacej arcikniežatom, ale len obyčajným človekom a že si sl: Adamovičová vezme. Kto vie jak dlho im budú trvať vo Švajčiarsku peniaze.

Najnovšie zprávy.

Telegramy.

Viedeň 1 jan. 1903. V pozdnej nočnej hodine blesku rychle rozšířila sa zpráva že sa minister presidenti Dr. Körber a Széll dohodli.

Rakúsko-Uhorské vyrovnanie je hotové.

OZNAMY.

(Za obsah oznamov neberie redakcia zodpovednosť.)

Oznam.

Skalický gazd. potravný spolok v Skalici, vydržiava dňa 11. januára 1903. o 4 hod. popoludni v miestnostiach Kat. Kruhu svoje IV. riadne valné zhromaždenie s nasledujúcim programom:

PORIADOK:

1. Zpráva správy.
2. Zpráva dozorného výboru.
3. Udelenie indemnity správne a dozornému výboru.
4. Rozdelenie čistého zisku.
5. Voľba dozorného výboru.
6. Voľné návrhy.*

Výročné účty sú v spolkovvej miestnosti k verejnému nahliadnutiu vyložené.

(* Návrhy treba správe 24 hod. vopred oznámiť.

Skalica 1 januára 1903.

Výbor.

Ve prospech Ústredni Matice školské.

Humpolecké súkna

a lodny. Dámske lodny.

Módne látky oblekové, látky na svrchníky a havoloky, z čistej ovčej vlny v ľavných cenách odporučuje:

KAREL KOČIAN,
súkenický a prvý zasielateľský obchod
v Humpolci. 52

Vzorky k nahliadnutiu zasielajú sa franco.

Svoju novozariadenú

knihárňu,

opatrenú najnovšími strojmi a všetkými modernými pomôckami knihárskymi, odporúča et. obecnstvu ku prevedeniu všetkých knihárskych: ozdobných prác.

Alojz Adam.

knihár
v Uh. Skalici.

Jozef Lidl Brno, Morava

Orelská ulice číslo 7.

Prísazný znalec c. k. zemského súdu.

Prvá česká továrna výroba hudobných nástrojov.

VELKOSKLAD:

pian, pianin a harmonií ze všetkých prednej-

ších tovární českých i cudzozemských.

Hudobné nástroje

pre hudobné sbory, kostoly, divadlá v najväčšom výbere a najnižších cenách.

Cenník na požiadanie zdarma.

Vývoz do všetkých dielov sveta.

